

A photograph of two men in business suits walking on a city street. The man on the left is wearing a grey suit and tan trousers, pushing a light blue bicycle. The man on the right is wearing a dark blue suit and dark trousers, pushing a white bicycle. They are both smiling and appear to be in conversation. In the background, there is a building with a red neon sign that says 'KUNST' and 'MIL OSIO'.

Konkurransen i markedet for Kommunal tjenstepensjon

Bjørn Atle Haugen, DNB Livsforsikring AS

25. april 2019

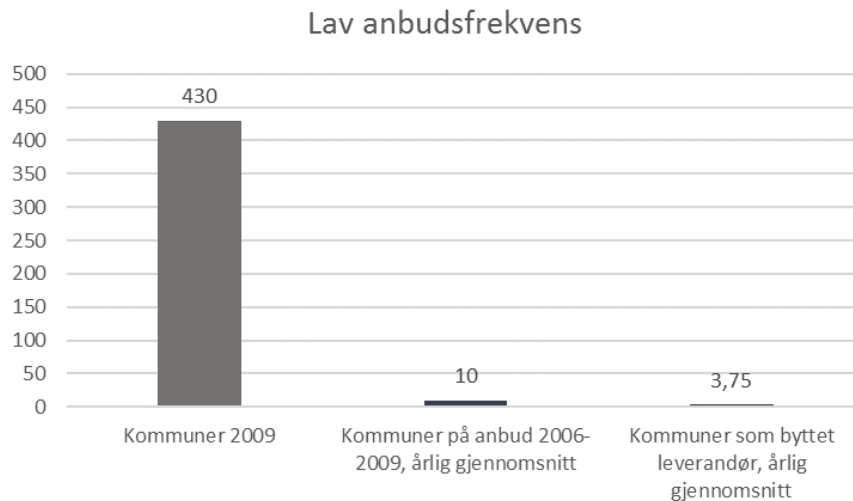
Konkurransen innenfor Kommunal tjenstepensjon

Konkurransetilsynets rapport fra 2010

Konkurransanalysen viser at markedet for tjenstepensjon i kommunal sektor er sterkt konsentrert og preges av lav kundemobilitet.

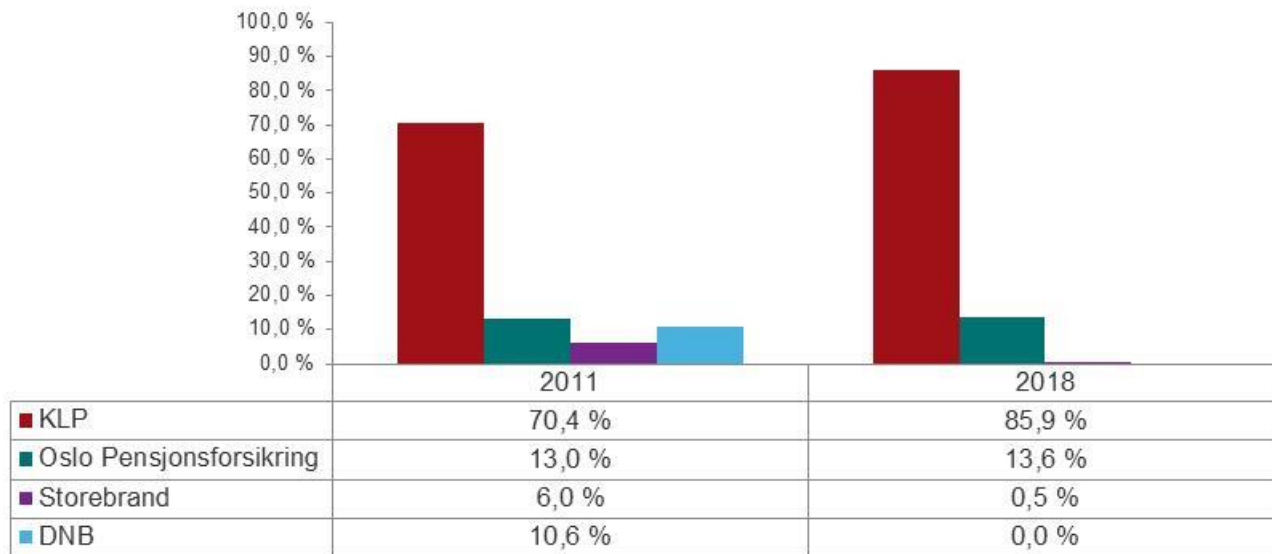
Etableringshindringene i markedet er såpass høye at det i liten grad eksisterer potensiell konkurranse. Analysen peker også på at det eksisterer både byttekostnader og innelåsende effekter i dette markedet.

Graden av konkurranse er sterk når det gjennomføres anbudskonkurranser. Slike konkurranser gjennomføres imidlertid kun av en liten del av kundene.

Konkurransen innenfor Kommunal tjenstepensjon

Aktører og markedsandeler forsikret ordning

- Begrenset konkurranse; på landsbasis i realiteten KLP og pensjonskasser

Ønsker «vi» konkurranse ?

- Myndighetene ✓
  - Arbeidsgiverorganisasjoner ✓
  - Arbeidstagerorganisasjoner ✓ ?
  - Pensjonsleverandørene ✓
- Er det enighet om midlene ? **Nei !!**

Hvorfor er konkurranse viktig ?

- Konkurranse er et middel for å oppnå
  - Produktivitet og innovasjon
  - Stimulere til nye måter å løse utfordringer på
  - Økt kvalitet
  - Redusert pris og kostnad
- Konkurranse og åpne markeder bidrar til god ressursutnyttelse
- Kommunal tjenestepensjon er ikke noe unntak

Hvorfor er konkurranse viktig forts...

- Produktivitetskommissjonen (Rattsø 2015 -16)
- Granvolden – plattformen

*« For å sikre et bærekraftig velferdssamfunn blir det stadig viktigere å gjennomgå **offentlig ressursbruk og tilstrebe bedre bruk** av skattebetalernes penger. (...) Konkurransopolitikken står sentralt i regjeringens arbeid for økt produktivitet, en mer effektiv økonomi og bedre ressursbruk »*

- Beklagelig at Regjeringen ikke benyttet lovproposisjon til å stadfeste anbudsplikt og positivt stimulere til konkurranse

Hva skal til for å skape konkurranse ?

1. Anbudsplikt

- Lovendringene i 2004 løste de regulatoriske hindrene på *tilbudssiden*
- Utfordringene i kommunemarkedet frem mot 2012 gjaldt *etterspørselssiden* og kommunenes anbudspraksis
- Konkurransetilsynet har pekt på betydelige etableringshindre fordi kompliserte produkter krever betydelige investeringer i produktutvikling, IT-løsninger og spesialkompetanse
- For å kunne satse i dette markedet må potensielle leverandører ha trygghet for at anskaffelser skjer gjennom åpne og rettferdige anbudskonkurranser
- Notat fra Adv. Thommessen: «Ny offentlig tjenstepensjon – forholdet til anskaffelsesreglene» 19. september 2018 konkluderer med anbudsplikt

Hva skal til for å skape konkurranse ?

2. Mulig å tilby «kun» ny opptjening gjennom Påslagsmodellen

ASDs rapport fra 2015 om ny offentlig tjenestepensjon:

*Ny pensjonsordning er som nevnt enklere enn dagens ordning. Det vil i større grad kunne muliggjøre konkurranse i pensjonsleverandørmarkedet. Konkurranse bidrar **generelt** til mer **effektiv** ressursbruk og **lavere priser** for kundene.*

*Når ny opptjeningsmodell innføres, vil et stort flertall av de som omfattes allerede ha opptjening i dagens ordning som er knyttet til en leverandør. **Det kan synes praktisk at opptjening i ny modell følger samme leverandør. Det er imidlertid ikke opplagt at det må være slik.***

Hva skal til for å skape konkurranse ?

3. Frigjøring av egenkapital ved flytting

- Urimelig at kun innskutt egenkapital medfølger ved flytting
- Av mindre betydning for DNB sin konkurransekraft siden vi ønsker å tilby påslagsmodellen
- Kundene sine penger er bundet opp i KLPs betydelige verdier

2018 MILLIONER KRONER	Innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01.2018	13 125	16 439	29 564
Resultat		2 715	2 715
Poster som senere ikke vil bli omklassifisert til resultatet		-16	-16
Poster som senere vil bli omklassifisert til resultatet når særlige vilkår er oppfylt		167	167
Sum utvidet resultat		150	150
Sum totalresultat		2 866	2 866
Netto innbetalt egenkapitaltilskudd	1 429		1 429
Sum transaksjoner med eierne	1 429		1 429
Egenkapital 31.12.2018	14 554	19 303	33 857

Kilde:
Årsrapport KLP for 2018

Hvorfor tilby bare påslagsmodell ?

1. Fremtidens pensjonsordning i offentlig sektor
2. Bruttopensjon krever store investeringer i systemer og kompetanse
3. Påslagsmodell er svært lik ny tjenstepensjon i privat sektor

Påslagsmodellen	Ny tjenstepensjon
Netto-ordning	Netto-ordning
Ikke samordning med folketrygden	Ikke samordning med folketrygden
Alleårsopptjening Pensjon basert på oppbygging av pensjonsbeholdning	Alleårsopptjening Pensjon basert på oppbygging av pensjonsbeholdning
AFP = livsvarig tilleggspensjon. Kan fritt kombineres med arbeid	Lik for de som er omfattet. Tilbys ikke av pensjonsleverandørene
Levealdersjustering basert på folketrygdens delingstall	Levealdersjustering basert på leverandørenes tariffer
1 års krav til tjenestetid	1 års krav til tjenestetid (endres denne ?)

- Påslagsmodellen er interessant for flere leverandører !

Fremtidens pensjonsprodukt er påslagsmodellen

Til og med 1953

- Brutto tjenestepensjon
- Dagens AFP

1954 - 1958

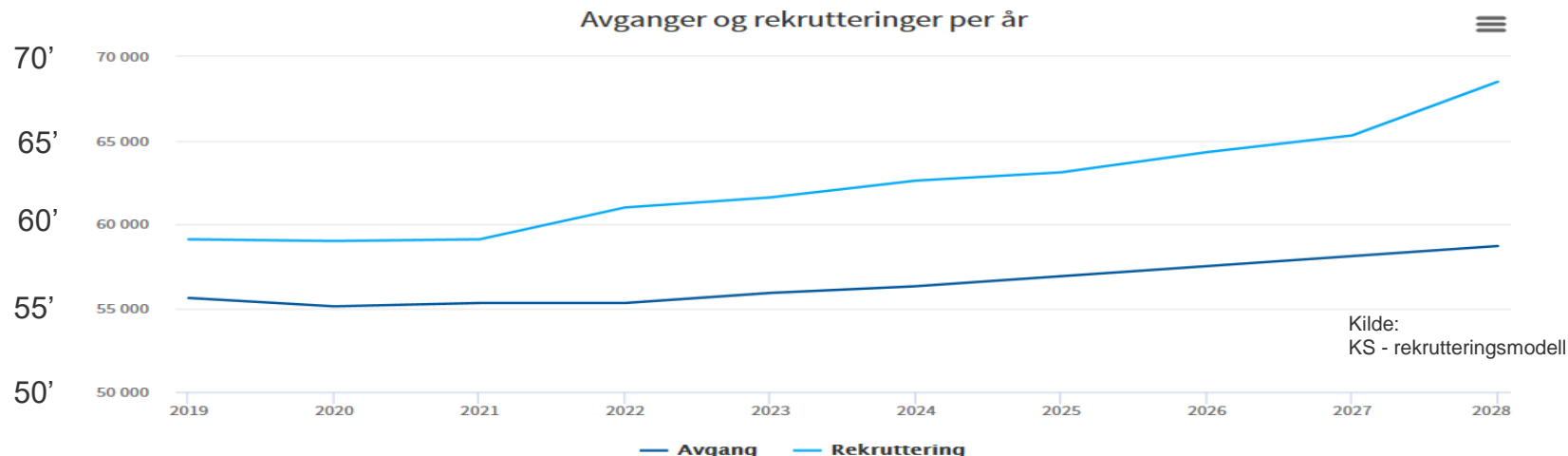
- Overgangsregler med 66 % garanti
- Dagens AFP

1959 - 1962

- Overgangsregler med avtagende garanti
- Dagens AFP

1963 -

- Påslagsmodell
- Ny AFP (inkl. betinget tjenestepensjon)
- Fleksibelt uttak

Enkelt for den ansatte – enkelt for kommunene

Mine pensjonsavtaler	
Private pensjonsavtaler	
Offentlig tjenestepensjon	✓ + ✓
Fripoliser	
Pensjonskapitalbevis	
Innskuddspensjon	
Folketrygd	
SUM	

The screenshot shows a mobile application interface for pension management. It displays the user's current daily wage (674700 Kr) and desired retirement age (67 years). A section titled 'Har du rett til AFP?' (Do you have the right to AFP?) shows 'Nei' (No) selected. Below, a 'Resultat:' section shows the current pension (634 150,-) and a bar chart comparing it to the daily wage. A note at the bottom explains that the user's public service pension is not included in the calculation.

A - ordningen – bruk av data til pensjonsformål

1. Arbeidsgivere i større grad etterlever sine pensjonsforpliktelser
2. Forenkling for næringslivet gjennom å redusere behovene for rapportering
3. Øke kvaliteten på opplysninger om arbeidsforhold

➤ Like relevant for kommuner og offentlig sektor

Hva innebærer anbudsplikt?

- Tariffavtalen setter rammer for konkurranseforholdene
- Pensjonsveileder utarbeides av Pensjonskontoret
- Prosesstøtte fra megler / rådgiver
  - Innledende møter mellom kunde og megler/rådgiver
  - Innhenting av medlemsinfo og utarbeidelse av anbudsdokument
  - Besvarelse av anbud og avklaringer
  - Presentasjoner av tilbud og forhandlinger
  - Avtaleinngåelse
- Anbud vurderes å være lite ressurskrevende for kommunene

Oppsummering – vilkår for konkurranse

1. Anbudsplikt

2. Påslagsmodell som selvstendig produkt

- Ingen taper på å legge til rette for konkurranse
- Leverandørene har bevisbyrden
- Nå eller aldri !

DNB